

**UCHWAŁA NR XXIII/241/2025
RADY MIASTA SIEDLCE**

z dnia 29 grudnia 2025 r.

**w sprawie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach na 2026 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2-2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach na 2026 rok w brzmieniu, stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Realizacja zadań wynikających z Programu, o którym mowa w § 1, finansowana będzie ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie Miasta Siedlce na 2026 rok.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Siedlce.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Robert Chojecki

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach na 2026 rok

Rozdział 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Wstęp

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach na 2026 rok, zwany dalej Programem, stanowi podstawowy dokument realizujący lokalną politykę zdrowia publicznego w obszarze profilaktyki uzależnień, zdrowia psychicznego i integracji społecznej. Program jest kontynuacją działań podejmowanych w poprzednich latach, a jego założenia są zgodne z krajowymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi.

Program ukierunkowany jest na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, a także poprzez wspieranie rodzin, budowanie kompetencji wychowawczych i wzmacnianie zdrowia psychicznego w lokalnej społeczności.

Program realizowany jest przez Miasto Siedlce, które odpowiada za jego finansowanie, koordynację i monitorowanie. Dysponentem środków budżetowych oraz koordynatorem działań jest Pełnomocnik Prezydenta Miasta Siedlce do spraw rozwiązywania problemów uzależnień. W realizację zadań włączone są osoby fizyczne i prawne, jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych oraz organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W realizacji Programu biorą udział podmioty posiadające doświadczenie, zasoby kadrowe i merytoryczne w zakresie profilaktyki uzależnień, promocji zdrowia psychicznego i wspierania rodzin. Miasto Siedlce wspiera te działania poprzez udzielanie dotacji, zlecanie zadań publicznych oraz rozwijanie lokalnych partnerstw.

Wiodącą rolę w realizacji Programu pełni Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach, która współpracuje z instytucjami samorządowymi, służbami mundurowymi, placówkami oświatowymi, jednostkami ochrony zdrowia oraz organizacjami społecznymi. Program stanowi integralny element lokalnego systemu wsparcia i profilaktyki, który obejmuje diagnozę potrzeb, edukację, interwencję, terapię, a także reintegrację społeczną i zawodową osób dotkniętych problemem uzależnień.

2. Podstawy prawne Programu

Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach na rok 2026 opiera się na następujących aktach prawnych, dokumentach strategicznych oraz rekomendacjach krajowych i wojewódzkich:

1) akty prawne:

a) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r., poz. 2151) - określa obowiązki administracji publicznej w zakresie ograniczania spożycia napojów alkoholowych, przeciwdziałania alkoholizmowi oraz wspierania działań na rzecz trzeźwości i zdrowego stylu życia:

- *art. 1 ust. 1* — zobowiązuje organy administracji do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia alkoholu i jego negatywnych skutków,
- *art. 2* — wskazuje na zadania w zakresie profilaktyki, działalności wychowawczej, informacyjnej i leczniczej,

- b) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r., poz. 1339) - określa zasady i tryb postępowania w zakresie przeciwdziałania narkomanii, zadania i uprawnienia organów administracji publicznej oraz regulacje dotyczące leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych,
- c) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r., poz.1673) — określa zasady przeciwdziałania przemocy domowej, ochrony ofiar oraz prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy,
- d) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1670 i z 2025 r. poz. 340) - wprowadza podstawy polityki zdrowia publicznego, w tym profilaktyki uzależnień, promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zachowaniom ryzykownym,
- e) ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2025 r. poz. 1043, 622 i 1160) — określa cele i zasady wychowania oraz profilaktyki w szkołach, w tym obowiązek opracowania szkolnych programów wychowawczo-profilaktycznych ukierunkowanych na zapobieganie niedostosowaniu społecznemu,
- f) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49) - reguluje kwestie pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym w sytuacjach uzależnień, przemocy i zaniedbania,
- g) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r., poz. 1214 i 1302) — określa zasady udzielania wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym uzależnieniami, przemocą lub problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- h) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2025 r., poz. 1338) — reguluje współpracę jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych, w tym działań profilaktycznych i wspierających dzieci i młodzież,
- i) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2025 r., poz. 383) — określa odpowiedzialność za czyny zabronione popełniane przez osoby dorosłe wobec małoletnich, w tym przestępstwa związane z przemocą, wykorzystaniem i demoralizacją,
- j) ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2024 r., poz. 978 i 1228) — reguluje postępowanie wobec osób nieletnich przejawiających demoralizację lub czyny karalne oraz określa środki wychowawcze i poprawcze,
- k) ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2024 r., poz. 1802, 1228 i z 2025 r. poz. 820) - ustawa nakłada obowiązki na organizatorów wychowania, edukacji, wypoczynku, sportu i innych aktywności dla małoletnich w zakresie weryfikacji niekaralności osób mających kontakt z dziećmi;

2) dokumenty strategiczne i programowe:

- a) Narodowy Program Zdrowia na lata 2023-2025, który jest kontynuowany w 2026 roku,
- b) Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Województwa Mazowieckiego na lata 2026–2030 - określa priorytety działań w zakresie profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy i integracji działań na poziomie lokalnym,
- c) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 – obejmuje działania profilaktyczne, interwencyjne i edukacyjne w zakresie ochrony dzieci i rodzin oraz wsparcia instytucji lokalnych,
- d) Krajowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021–2030 – wyznacza kierunki działań w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu, ubóstwu, niedostosowaniu społecznemu i przemocy,
- e) rekomendacje Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU) – w zakresie realizacji i finansowania lokalnych programów profilaktyki, przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy oraz zachowaniom ryzykownym dzieci i młodzieży,

- f) standardy i wytyczne Ministerstwa Edukacji Narodowej w zakresie działań wychowawczo-profilaktycznych w szkołach – obejmują zasady projektowania, wdrażania i ewaluacji szkolnych programów profilaktycznych oraz współpracy międzyinstytucjonalnej,

Rozdział 2.

CELE PROGRAMU

1. Cel główny

Zgodnie z misją Programu, celem głównym jest profilaktyka oraz zmniejszenie szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych wynikających z używania alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, a także uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców miasta Siedlce. Realizacja celu głównego odbywa się poprzez skoordynowane działania profilaktyczne, edukacyjne, terapeutyczne i wspierające, które odpowiadają na aktualne wyzwania społeczne i zdrowotne, w tym rosnące problemy zdrowia psychicznego oraz uzależnienia cyfrowe.

2. Cele szczegółowe:

- 1) profilaktyka i edukacja - poprzez podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców w zakresie szkodliwości spożywania alkoholu, używania substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych. Działania realizowane będą w oparciu o cel 2 Narodowego Programu Zdrowia – „Profilaktyka uzależnień”;
- 2) wzmacnianie czynników chroniących i redukcja czynników ryzyka - realizowany będzie przez wdrażanie programów profilaktycznych w środowiskach lokalnych – szkołach, rodzinach, miejscach pracy, ze szczególnym uwzględnieniem grup ryzyka. Działania wpisują się w priorytety Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie wzmacniania odporności psychicznej i społecznej;
- 3) pomoc, leczenie, rehabilitacja i reintegracja to między innymi zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej, socjalnej i prawnej dla osób uzależnionych oraz ich rodzin. Wspieranie programów integracyjnych i reintegracyjnych dla osób po terapii;
- 4) monitoring, diagnoza i rozwój systemu pomocy odbędą się przez systematyczne gromadzenie danych, prowadzenie badań lokalnych, analiza trendów oraz ewaluacja działań profilaktycznych i terapeutycznych;
- 5) zmniejszenie nierówności zdrowotnych i społecznych mieszkańców odbywać się będzie przez wyrównywanie szans zdrowotnych poprzez ułatwienie dostępu do pomocy, edukacji i wsparcia – zgodnie z celem strategicznym NPZ, tj. „Zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu”;
- 6) koordynacja i integracja działań na rzecz zapobiegania niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży – poprzez działania inicjowane przez Zespół ds. zapobiegania niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży w Siedlcach.

3. Cele Operacyjne i obszary działań.

CELE OPERACYJNE I OBSZARY DZIAŁAŃ

Cel operacyjny	Przykładowe działania	Wskaźniki realizacji	Realizatorzy / partnerzy	Odniesienie do dokumentów nadrzędnych
1. Zwiększenie wiedzy i świadomości mieszkańców Siedlec w zakresie profilaktyki uzależnień	- Kampanie informacyjne i edukacyjne w szkołach, mediach lokalnych i Internecie - Organizacja warsztatów i spotkań dla rodziców, nauczycieli, młodzieży - Wsparcie programów	- Liczba kampanii / spotkań - Liczba uczestników działań edukacyjnych - Wzrost wiedzy deklarowany przez uczestników (ankiety ewaluacyjne)	Pełnomocnik Prezydenta ds. Uzależnień, jednostki organizacyjne Miasta, Policja, NGO, ochrona zdrowia	NPZ 2026: Cel operacyjny 2 – „Profilaktyka uzależnień” WPPiRPA WM: Obszar „Profilaktyka i edukacja”

	profilaktycznych w szkołach i placówkach wychowawczych			
2. Wczesna interwencja i ograniczanie szkód wynikających z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych	- Szkolenia dla pracowników socjalnych, nauczycieli, policji, służby zdrowia w zakresie wczesnej interwencji - rozwijanie lokalnych punktów konsultacyjnych i informacyjnych - Programy redukcji szkód i wsparcia dla osób uzależnionych	- Liczba przeszkolonych osób - Liczba osób objętych pomocą / interwencją - Liczba działań interwencyjnych MKRPA	MOPR, MKRPA, Policja, NGO, poradnie uzależnień, ochrona zdrowia	NPZ 2026: Cel 2.1 – „Ograniczanie szkód zdrowotnych wynikających z uzależnień” WPPiRPA WM: Obszar „Redukcja szkód i rehabilitacja”
3. Poprawa dostępności i jakości pomocy terapeutycznej oraz reintegracji społecznej osób uzależnionych	- Finansowanie i wspieranie placówek leczenia uzależnień - Działania wspierające trzeźwe środowiska (kluby abstynenta, grupy samopomocowe) - Programy readaptacyjne i aktywizujące zawodowo	- Liczba osób korzystających z terapii / wsparcia - Liczba zrealizowanych programów aktywizacji - Wskaźnik powrotu do pracy / nauki	MOPR, poradnie uzależnień, NGO, ochrona zdrowia	NPZ 2026: Cel 2 – „Profilaktyka uzależnień” WPPiRPA WM: Obszar „Rehabilitacja i reintegracja społeczna”
4. Wzmocnienie systemu diagnozy, monitoringu i współpracy międzyinstytucjonalnej	- Aktualizacja diagnozy problemów społecznych i zdrowotnych związanych z uzależnieniami - Monitoring realizacji programów - Organizacja lokalnych forów współpracy (samorząd, policja, szkoły, NGO, służba zdrowia)	- Raporty i analizy przygotowane w danym roku - Liczba spotkań międzyinstytucjonalnych - Stopień realizacji zadań (procent wykonania budżetu)	Pełnomocnik Prezydenta ds. Uzależnień, MKRPA, MOPR, Policja, UM, Zespół ds. zapobiegania niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży w Siedlcach,	NPZ 2026: Cel 1 – „Zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu” WPPiRPA WM: Obszar „Monitoring i ewaluacja”
5. Ograniczenie nierówności społecznych w dostępie do profilaktyki i pomocy	- Działania skierowane do grup zagrożonych wykluczeniem (osoby bezrobotne, w kryzysie bezdomności, rodziny dysfunkcyjne) - Indywidualne programy wsparcia rodzin z problemem uzależnień - Współpraca ze środowiskami	- Liczba osób objętych programami wsparcia - Liczba rodzin korzystających z pomocy - Wskaźnik uczestnictwa grup defaworyzowanych	MOPR, Caritas, NGO,	NPZ 2026: Cel główny – „Zmniejszenie nierówności w zdrowiu” WPPiRPA WM: Obszar „Włączenie społeczne i równość w zdrowiu”

	lokalnymi i parafiami			
--	-----------------------	--	--	--

4. Kierunki działań

Program jest zgodny z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (z perspektywą do 2026 r.), a jego działania skupiają się wokół kluczowych obszarów: profilaktyki uzależnień, promocji zdrowia psychicznego oraz zapobiegania przemocy i zachowaniom samobójczym. Na podstawie analizy lokalnych potrzeb wyodrębniono sześć głównych kierunków działań:

1) Działanie 1. Przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu

Cel: Zmniejszenie spożycia alkoholu oraz ograniczenie szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych wynikających z jego nadużywania.

Adresaci: mieszkańcy Siedlec, w tym dorośli, młodzież, rodziny z problemem uzależnień i sprzedawcy alkoholu.

Zadania szczegółowe	Formy realizacji / Przykładowe działania	Realizatorzy / Partnerzy	Wskaźniki realizacji
Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych	- Kampanie informacyjne i edukacyjne - Warsztaty, konkursy, spotkania z ekspertami - Programy szkolne z zakresu profilaktyki uzależnień	Pełnomocnik Prezydenta ds. Uzależnień, szkoły, NGO, instytucje kultury	Liczba uczestników; liczba przeprowadzonych działań
Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom	- Finansowanie terapii indywidualnych i grupowych - Grupy wsparcia, kluby abstynenta - Współpraca z placówkami leczenia odwykowego	MOPR, placówki leczenia uzależnień, NGO	Liczba osób objętych pomocą; liczba działań terapeutycznych
Ograniczanie dostępności alkoholu	- Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych - Działania prewencyjne i informacyjne dla sprzedawców	MKRPA, Straż Miejska, Policja	Liczba kontroli; liczba stwierdzonych naruszeń

2) Działanie 2. Przeciwdziałanie używaniu substancji psychoaktywnych

Cel: Ograniczenie sięgania po alkohol, narkotyki, dopalacze, e-papierosy i napoje energetyczne wśród dzieci i młodzieży.

Adresaci: dzieci, młodzież, rodzice, nauczyciele i wychowawcy.

Zadania szczegółowe	Formy realizacji / Przykładowe działania	Realizatorzy / Partnerzy	Wskaźniki realizacji
---------------------	--	--------------------------	----------------------

Edukacja i profilaktyka w zakresie używania narkotyków, dopalaczy i nikotyny	- Programy edukacyjne i warsztaty w szkołach - Kampanie o skutkach zdrowotnych i prawnych	Szkoły, MOPR, NGO, Policja	Liczba uczestników; wzrost wiedzy w badaniach ankietowych
Wczesna interwencja i wsparcie osób eksperymentujących	- Poradnictwo indywidualne w punktach konsultacyjnych - Programy redukcji szkód - Kierowanie do terapii specjalistycznych	Punkty konsultacyjne, MOPR, placówki zdrowia	Liczba osób objętych interwencją

3) Działanie 3. Ograniczanie uzależnień behawioralnych

Cel: Rozpoznawanie i ograniczanie uzależnień od czynności, takich jak hazard, nadmierne korzystanie z Internetu, gier komputerowych, zakupoholizm czy media społecznościowe.

Adresaci: dzieci, młodzież, dorośli, pedagodzy, psychologowie szkolni, rodzice.

Zadania szczegółowe	Formy realizacji / Przykładowe działania	Realizatorzy / Partnerzy	Wskaźniki realizacji
Profilaktyka uzależnień od zachowań	- Zajęcia o higienie cyfrowej, warsztaty o korzystaniu z Internetu - Programy dla rodziców i nauczycieli	Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, NGO	Liczba programów; liczba uczestników
Pomoc terapeutyczna osobom z uzależnieniami behawioralnymi	- Terapia indywidualna i grupowa - Działania reintegracyjne	Placówki terapeutyczne, NGO	Liczba osób objętych pomocą

4) Działanie 4. Przeciwdziałanie przemocy domowej

Cel: Zwiększenie skuteczności działań na rzecz osób doświadczających przemocy domowej, zwłaszcza w rodzinach dotkniętych problemem uzależnienia.

Adresaci: osoby i rodziny zagrożone przemocą, świadkowie przemocy, służby pomocowe.

Zadania szczegółowe	Formy realizacji / Przykładowe działania	Realizatorzy / Partnerzy	Wskaźniki realizacji
Wspieranie ofiar przemocy domowej	- Pomoc psychologiczna, prawna i socjalna - Schronienie i interwencja kryzysowa - Grupy wsparcia	MOPR, OIK, Miejski Zespół Interdyscyplinarny, Policja	Liczba osób objętych pomocą

Praca ze sprawcami przemocy i osobami uzależnionymi	- Programy korekcyjno-edukacyjne - Motywowanie do leczenia uzależnień	Miejski Zespół Interdyscyplinarny, OIK, NGO, Sąd, Policja	Liczba uczestników programów
Działania edukacyjne i profilaktyczne	- Kampanie lokalne - Szkolenia dla służb	Pełnomocnik Prezydenta ds. Uzależnień, OIK, MOPR, szkoły	Liczba szkoleń i kampanii

5) Działanie 5. Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej

Cel: Budowanie bezpiecznego środowiska szkolnego i przeciwdziałanie agresji oraz cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży.

Adresaci: uczniowie, nauczyciele, rodzice, pedagodzy, psychologowie szkolni.

Zadania szczegółowe	Formy realizacji / Przykładowe działania	Realizatorzy / Partnerzy	Wskaźniki realizacji
Edukacja i profilaktyka w szkołach	- Warsztaty o komunikacji i empatii - Programy o cyberprzemocy i hejcie - Szkolne mediacje rówieśnicze	Szkoły, Poradnie, NGO	Liczba działań edukacyjnych; liczba uczestników
Wsparcie psychologiczne dla ofiar i sprawców przemocy rówieśniczej	- Indywidualne konsultacje, zajęcia terapeutyczne - Współpraca z rodzicami	Szkoły, PPP, MOPR	Liczba osób objętych pomocą
Współpraca instytucjonalna w zakresie interwencji	- Spotkania zespołów roboczych - Wypracowanie procedur reagowania	Pełnomocnik Prezydenta ds. Uzależnień, szkoły, Policja, NGO	Liczba spotkań i wdrożonych procedur

6) Działanie 6. Koordynacja i integracja działań na rzecz zapobiegania niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży w Siedlcach

Cel: Budowanie zintegrowanego systemu współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz dzieci i młodzieży w celu zapobiegania niedostosowaniu społecznemu, przemocy i zaniedbaniu oraz wzmacniania środowisk wychowawczych.

Adresaci: dzieci i młodzież zagrożone niedostosowaniem społecznym, rodzice i opiekunowie, nauczyciele, pedagodzy i psychologowie szkolni, pracownicy socjalni, funkcjonariusze Policji, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz instytucji wspierających rodzinę i dziecko.

Cel operacyjny	Przykładowe działania	Realizatorzy / partnerzy	Wskaźniki realizacji
Wzmocnienie systemu współpracy instytucji w zakresie wczesnej profilaktyki i interwencji wobec dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym	- Regularne spotkania Zespołu ds. zapobiegania niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży- Wypracowanie procedur współpracy między szkołami, OPS, Policją, sądem, poradniami i NGO-	Zespół ds. zapobiegania niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży, Urząd Miasta Siedlce, Szkoły i placówki oświatowe, MOPR, Policja, Sąd Rejonowy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, NGO, SPZOZ	- Liczba spotkań zespołu w ciągu roku - Liczba instytucji uczestniczących w pracach zespołu - Liczba opracowanych procedur i planów pomocy - Liczba przeszkolonych osób

	Organizacja szkoleń interdyscyplinarnych dla członków zespołu- Tworzenie indywidualnych planów pomocy dziecku i rodzinie- Monitorowanie losów dzieci objętych wsparciem		
Rozwój kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli w zakresie wczesnego reagowania na trudności wychowawcze i emocjonalne dzieci	- Organizacja warsztatów i grup wsparcia dla rodziców- Realizacja szkoleń dla nauczycieli w zakresie rozpoznawania czynników ryzyka i reagowania na przemoc- Opracowanie i dystrybucja materiałów edukacyjnych dotyczących profilaktyki społecznej	Szkoły, przedszkola, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, MOPR, NGO, Zespół ds. zapobiegania niedostosowaniu społecznemu	- Liczba zrealizowanych warsztatów/szkoleń - Liczba uczestników (rodziców i nauczycieli) - Poziom satysfakcji uczestników - Liczba opracowanych materiałów edukacyjnych
Promowanie lokalnych działań profilaktycznych ukierunkowanych na wzmacnianie środowisk wychowawczych	- Kampanie społeczne dotyczące odpowiedzialnego rodzicielstwa i przeciwdziałania przemocy- Konkursy, programy i inicjatywy dla dzieci i młodzieży promujące postawy prospołeczne- Wspieranie współpracy między szkołami i organizacjami społecznymi	Urząd Miasta Siedlce, szkoły, MOPR, Policja, instytucje kultury i sportu, NGO, media lokalne	- Liczba przeprowadzonych kampanii - Liczba uczestników inicjatyw - Liczba wspólnych projektów instytucji - Liczba materiałów informacyjno-edukacyjnych

Rozdział 3. DIAGNOZA

Podstawą opracowania Programu jest analiza sytuacji społecznej mieszkańców miasta Siedlce, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki uzależnień, przemocy, zaburzeń zdrowia psychicznego oraz niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży. Diagnoza została opracowana w oparciu o:

- 1) badania zrealizowane w 2024 roku przez Fundację Nowe Horyzonty;
- 2) dane statystyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach;
- 3) dane z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach;
- 4) dostępne raporty ogólnopolskie, w tym ESPAD i Narodowy Program Zdrowia na lata 2021–2025.

Sytuacja społeczna dorosłych mieszkańców.

W badaniu ankietowym wzięło udział 270 osób dorosłych (84% kobiet). Za najczęściej występujące problemy społeczne mieszkańcy uznali:

- 5) fonoholizm (84%);
- 6) nadmierne korzystanie z Internetu i mediów społecznościowych (79%);
- 7) uzależnienie od papierosów (61%);
- 8) nadużywanie alkoholu (45%).

Najmniej poważnym problemem w ocenie mieszkańców był hazard (9%). Większość respondentów po raz pierwszy miała kontakt z alkoholem po 18 roku życia (42%), 39% deklaruje abstynencję, a 9% regularnie pali papierosy. 53% ankietowanych nie zna osób używających narkotyków, natomiast 78% nie spożywa napojów energetycznych.

Rosnącym problemem społecznym wśród dorosłych mieszkańców jest wypalenie zawodowe, zaburzenia nastroju oraz osamotnienie, które wpływają na funkcjonowanie rodzin i jakość relacji wychowawczych.

Dzieci i młodzież.

W badaniach wzięło udział 576 uczniów szkół podstawowych i 1005 uczniów szkół ponadpodstawowych. Uzyskane wyniki wskazują na złożone problemy dotyczące uzależnień, zdrowia psychicznego oraz zachowań ryzykownych.

Najważniejsze wyniki badań:

- 34% uczniów szkół podstawowych i 35% uczniów szkół ponadpodstawowych próbowało alkoholu,
- 14% uczniów szkół podstawowych i 23% uczniów szkół ponadpodstawowych miało kontakt z papierosami lub e-papierosami,
- 3% uczniów szkół podstawowych i 6% uczniów szkół ponadpodstawowych przyznało się do eksperymentowania z narkotykami,
- 36% uczniów szkół podstawowych i 65% uczniów szkół ponadpodstawowych spędza przed ekranem ponad 4 godziny dziennie,
- 30% uczniów szkół podstawowych i 33% uczniów szkół ponadpodstawowych doświadczyło cyberprzemocy,
- 22% uczniów szkół podstawowych i 34% uczniów szkół ponadpodstawowych miało myśli samobójcze lub samookaleczeniowe.

Badania oraz obserwacje środowiskowe wskazują, że wśród dzieci i młodzieży nasilają się zjawiska: obniżonego nastroju, lęku, zaburzeń emocjonalnych i zachowania, niskiej odporności psychicznej i trudności w radzeniu sobie ze stresem, uzależnienia od Internetu, gier komputerowych i telefonów komórkowych, problemy w relacjach rówieśniczych, agresja słowna i fizyczna, hejt, wykluczenie, spadek motywacji do nauki i aktywności społeczne oraz postawy bierności, braku celu i sensu działania.

Wzrasta liczba dzieci i młodzieży z rozpoznaniem niedostosowania społecznego lub zagrożonych tym zjawiskiem. Problemy te przejawiają się m.in. w: lekceważeniu norm społecznych i szkolnych, wagarach, zachowaniach agresywnych, przestępczości nieletnich, kontaktach z substancjami psychoaktywnymi a także ucieczkach z domu, konfliktach z rodzicami i nauczycielami. Zjawisko to pogłębiają czynniki środowiskowe: kryzysy w rodzinach, uzależnienia rodziców, brak wsparcia emocjonalnego, rozpad więzi rodzinnych, a także nadmierne obciążenie psychiczne młodych ludzi w przestrzeni cyfrowej.

Z informacji uzyskanych z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach wynika, że corocznie zwiększa się liczba wystawianych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na zagrożenie niedostosowaniem społecznym, co obrazuje poniższa tabela:

Rok szkolny	wydane w "0" na I etap edukacyjny*	Szkoła podstawowa										Szkoła ponadpodstawowa						
		1	2	3	I ETAP	4	5	6	7	8	II ETAP	1	2	3	4	5	III ETAP	razem
2022/2023	2	2	4	3	11	4	1	5	1	4	15	3	2	0	0	0	5	31
2023/2024	7	10	3	1	21	4	1	4	3	3	15	7	2	0	0	0	9	45
2024/2025	4	2	8	4	18	3	3	3	2	7	18	5	1	0	0	0	6	42

* orzeczenia wydane w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, tzw. zerówkach.

Analizując obecny rok szkolny należy zauważyć, że liczba uczniów z orzeczeniami obejmuje trzy lata: 2022/2023, 2023/2024 oraz 2024/2025. Łącznie wydano 118 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na zagrożenie niedostosowaniem społecznym. Kluczowe znaczenie ma przyczyna ich wydania — najczęściej są one związane z trudnościami wychowawczymi pojawiającymi się u dzieci i młodzieży. Wśród rozpoznanych problemów dominują ADHD oraz zaburzenia zachowania i emocji, które szczególnie w wieku wczesnoszkolnym często wynikają z traumy relacyjnej, nieprawidłowego funkcjonowania środowiska rodzinnego, doświadczeń przemocy domowej czy przewlekłego stresu związanego z podwyższonym poziomem kortyzolu.

Zauważalna jest również tendencja do nadmiernego diagnozowania niektórych zaburzeń, wynikająca m.in. z rozpoznań psychiatrycznych opartych na pojedynczych wizytach lub konsultacjach online, bez pełnego procesu diagnostycznego. Przedstawione dane dotyczą wyłącznie dzieci i młodzieży, wobec których diagnoza została postawiona, jednak należy pamiętać o tzw. szarej liczbie uczniów, którzy także wymagają wsparcia, lecz z różnych powodów nie uzyskali diagnozy ani właściwej pomocy.

Sytuacja rodzin.

W 2024 r. świadczeniami z pomocy społecznej objęto 978 rodzin, 2.000 osób w tych rodzinach (w 2023 r. – 1.140 rodzin, 2.328 osób w rodzinach, w 2022 r. – 1.213 rodzin, 2.409 osób w rodzinach).

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Alkoholizm	89	101	58	117	143	86
Narkomania	9	7	8	12	7	8
Sytuacja kryzysowa	10	7	5	28	11	11
Przemoc domowa	5	5	2	21	11	4
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	210	212	174	704	710	657

W rodzinach z terenu miasta obserwuje się zjawiska:

- 1) nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- 2) przemocy domowej;
- 3) deficytów wychowawczych i braku kompetencji rodzicielskich;
- 4) trudności finansowych i mieszkaniowych;
- 5) problemów psychicznych i emocjonalnych rodziców;
- 6) rozluźnienia więzi rodzinnych i braku wspólnego spędzania czasu.

W 2024 roku na terenie miasta Siedlce powołano 170 grup diagnostyczno-pomocowych, zgodnie z art. 9a ust. 10 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Sporządzono 169 formularzy „Niebieska Karta – A”, a dodatkowo kontynuowano 46 spraw z 2023 roku, co oznacza realizację działań w związku z 215 procedurami w 181 rodzinach. 29 rodzin objętych procedurą spełniało kryterium dochodowe i korzystało z pomocy

społecznej (dla porównania w 2023 r. – 41 z 170 rodzin). Procedurą objęto także 13 rodzin obcokrajowców (w 2023 r. – 10).

Analiza danych za 2024 rok wskazuje na utrzymującą się wysoką skalę interwencji w obszarze przemocy domowej na terenie miasta Siedlce. Powołanie 170 grup diagnostyczno-pomocowych oraz realizacja 215 procedur „Niebieskie Karty” potwierdza stały wzrost zgłoszeń i potrzebę intensywnego wsparcia instytucjonalnego. Jednocześnie obserwuje się zmianę struktury rodzin objętych procedurą – coraz częściej przemoc jest ujawniana w rodzinach niekorzystających z pomocy społecznej, co świadczy o wzroście świadomości i przełamywaniu barier w zgłaszaniu przemocy. Odnotowano również wzrost liczby rodzin obcokrajowców objętych procedurą, co potwierdza potrzebę przygotowania bardziej zróżnicowanej kulturowo oferty wsparcia.

Znaczące obciążenie poradnictwa specjalistycznego (łącznie 448 godzin skorzystała ze wsparcia prawnego, psychologicznego i psychiatrycznego) pokazuje skalę problemów i jednocześnie potwierdza skuteczność systemu pomocowego. Wzrost liczby dzieci zabezpieczonych w pieczy zastępczej (24 w 2024 roku wobec 15 rok wcześniej) wskazuje na narastające problemy bezpieczeństwa najmłodszych w środowisku rodzinnym. Duży odsetek spraw przemocy współwystępuje z uzależnieniami, o czym świadczy wzrost liczby wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego. System całodobowego reagowania, interdyscyplinarna współpraca i działania edukacyjne funkcjonują sprawnie, jednak skala potrzeb potwierdza konieczność dalszego rozwoju zasobów i kompetencji.

Zespoły diagnostyczno-pomocowe skierowały 19 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zobowiązanie do leczenia odwykowego (w 2023 r. – 13). Całodobowy telefon interwencyjny funkcjonował nieprzerwanie we wszystkie dni tygodnia, obsługując zarówno mieszkańców, jak i instytucje (policja, straż miejska, ochrona zdrowia, oświata). Zrealizowano szkolenia rad pedagogicznych prowadzone przez Pełnomocnika Prezydenta, a członkowie MZI wielokrotnie składali zeznania w Policji, Prokuraturze i Sądzie.

Wzrost liczby interwencji służb i placówek oświatowych wskazuje, że coraz więcej rodzin wymaga kompleksowego wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego. Zauważalny jest też problem wielopokoleniowej transmisji wzorców uzależnień i przemocy — dzieci z rodzin dysfunkcyjnych częściej powielają zachowania ryzykowne, mają niższe kompetencje społeczne i trudności w adaptacji.

Interwencje podejmowane przez Komendę Miejską Policji w Siedlcach oraz Straż Miejską w Siedlcach

Komenda Miejska Policji w Siedlcach podaje, że w 2024 roku przeprowadzonych zostało 8872 interwencji, z czego 8784 interwencji w miejscach publicznych i 88 interwencji w zakresie przemocy domowej. Ponadto, poniższa tabela pokazuje ilość wykrytych przestępstw i wykroczeń.

Rodzaj przestępstwa/wykroczenia	2023	2024
narkomania	90	163
nietrzeźwi kierujący	62	83
ustawa o wychowaniu w trzeźwości	25	27

Dokonano również zatrzymania 135 osób w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach, z uwagi na bycie pod wpływem alkoholu i jednocześnie dawanie swoim zachowaniem zgorszenie, zarówno w miejscu publicznym, jak i zakładzie pracy, znajdowały się w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia zarówno swojego, jak i innych osób.

Działania Straży Miejskiej w zakresie stosowania przepisów Kodeksu wykroczeń i innych pozakodeksowych przepisów prawa w 2024 roku dotyczyły m.in.: egzekwowaniu przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ujawnione zdarzenia związane z wykroczeniami przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wyniosły 324 interwencje.

Skala interwencji policji i straży miejskiej, w tym liczne przypadki naruszeń ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz zatrzymania osób będących pod wpływem alkoholu, pokazuje konieczność intensyfikacji działań profilaktycznych oraz rozwijania lokalnych mechanizmów wsparcia i przeciwdziałania uzależnieniom.

Analiza SWOT
diagnoza problemów społecznych, uzależnień i zdrowia psychicznego mieszkańców

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
• Istniejąca sieć instytucji i służb zajmujących się profilaktyką i pomocą (MOPR, MKRPA, szkoły, NGO). • Aktywność samorządu i konsekwentna realizacja miejskich programów profilaktycznych. • Wysoka świadomość mieszkańców w zakresie zagrożeń związanych z uzależnieniami. • Dobra współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom. • Dostępność lokalnych badań diagnostycznych	• Wzrost liczby przypadków uzależnień behawioralnych (fonoholizm, Internet, gry). • Nasilające się problemy zdrowia psychicznego u dzieci i młodzieży (depresja, lęk, myśli samobójcze). • Niedostosowanie społeczne młodzieży – agresja, wagarowanie, przemoc rówieśnicza. • Niewystarczająca liczba specjalistów (psychologów, terapeutów, pedagogów). • Brak kompleksowych programów wsparcia rodzin dysfunkcyjnych i z problemem przemocy. • Trudności w docieraniu z profilaktyką do rodzin wysokiego ryzyka.
SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
• Możliwość korzystania z programów krajowych i wojewódzkich (NPZ 2021–2025, Wojewódzki Program Profilaktyki dla Mazowsza). • Rozwój współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi i środowiskiem oświatowym. • Wzrost zainteresowania społeczeństwa zdrowiem psychicznym i profilaktyką. • Rozwój nowych form edukacji rówieśniczej i kampanii społecznych. • Potencjał działań online w zakresie profilaktyki i pomocy psychologicznej.	• Pogłębianie się kryzysów emocjonalnych wśród młodzieży, także w wyniku presji cyfrowej. • Trwałe skutki pandemii COVID-19 w sferze relacji i kompetencji społecznych. • Spadek zaangażowania rodziców w wychowanie i profilaktykę. • Utrwalanie negatywnych wzorców rodzinnych i społecznych (międzypokoleniowa transmisja uzależnień).

Rozdział 4.

PROMOCJA ZDROWIA I SZKOLENIE KADR

Działania w obszarze promocji zdrowia oraz szkolenia kadr stanowią istotny element systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w Mieście Siedlce. Ich celem jest wzmacnianie polityki prozdrowotnej oraz rozwijanie kompetencji osób pracujących na rzecz społeczności lokalnej w zakresie profilaktyki, terapii i interwencji. Promocja zdrowia ukierunkowana będzie na budowanie świadomości mieszkańców w zakresie zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych, zachowań ryzykownych, przemocy oraz czynników wpływających na dobrostan psychiczny. Równocześnie realizowane będą szkolenia i superwizje dla przedstawicieli instytucji oraz organizacji zaangażowanych w działania profilaktyczne, wychowawcze i pomocowe.

Wskaźniki	2026 rok	
Liczba odbiorców zadań	MIERNIK	Co najmniej 30 000
Liczba przeprowadzonych kampanii	MIERNIK	Co najmniej 3
Liczba zrealizowanych szkoleń superwizyjnych	MIERNIK	Co najmniej 3
Zwiększenie wiedzy, umiejętności i kompetencji	MIERNIK	O co najmniej jeden stopień od diagnozy wejściowej
Liczba przygotowanych materiałów edukacyjnych, informacyjnych, profilaktycznych	MIERNIK	Co najmniej 1
DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
1. Wzmocnienie polityki prozdrowotnej związanej z ograniczaniem spożywania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu		

1) Realizacja miejskich i ogólnopolskich kampanii społecznych skierowanych do mieszkańców w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy	- liczba podjętych kampanii - liczba jednostek włączonych w działania - liczba mieszkańców objętych kampanią	- zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej polityki prozdrowotnej oraz miejsc udzielania pomocy
2) Realizowanie programów edukacyjnych i promocji zdrowia w przedszkolach i szkołach na terenie miasta	- liczba zrealizowanych programów - liczba odbiorców	- wzrost współpracy z rodzicami - zmniejszenie liczby zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży
3) Zakup, wykonanie i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych	- liczba przekazanych materiałów mieszkańcom	- podniesienie poziomu wiedzy w zakresie uzależnień i przemocy
4) Realizacja działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych do grup szczególnie narażonych na sytuacje trudne (kierowcy, kobiety w ciąży, młodzież, seniorzy)	- liczba przeprowadzonych działań	- wzrost świadomości i odpowiedzialnych postaw wobec używania substancji psychoaktywnych
5) Aktywna współpraca z lokalnymi i regionalnymi mediami	- liczba artykułów, publikacji, audycji radiowych i telewizyjnych	- poszerzenie zasięgu przekazu o tematyce prozdrowotnej w społeczności lokalnej
2. Edukacja w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień		
1) Wspieranie prospołecznych działań młodzieży z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego	- liczba akcji prospołecznych z udziałem młodzieży	- wzrost zaangażowania młodzieży w działania prozdrowotne i profilaktyczne
2) Pozyskiwanie patronatów oraz budowanie lokalnych koalicji na rzecz realizacji usług społecznych	- liczba wspólnie podjętych inicjatyw	- zwiększenie skuteczności i zasięgu działań profilaktycznych
3) Współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie wymiany dobrych praktyk i wspólnych kampanii	- liczba wspólnych działań	- wzrost spójności i jakości działań profilaktycznych w regionie
3. Zwiększenie kompetencji osób pracujących w systemie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy		
1) Podnoszenie kwalifikacji pracowników systemu wsparcia (nauczycieli, pedagogów, psychologów, pracowników socjalnych, policjantów, kuratorów, terapeutów) poprzez szkolenia, konferencje i kursy specjalistyczne	- liczba uczestników szkoleń i konferencji - liczba uczestników superwizji	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji uczestników (badanie testem wejścia i wyjścia)
2) Organizowanie i finansowanie superwizji dla osób udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej i terapeutycznej dzieciom, rodzinom i osobom uzależnionym	- liczba uczestników superwizji	- poprawa jakości wsparcia udzielanego przez specjalistów i instytucje pomocowe

Rozdział 5. PROFILAKTYKA

Profilaktyka prowadzona w środowisku społecznym realizowana będzie w różnorodny sposób. Aby zwiększyć skuteczność oddziaływań profilaktycznych, działania muszą wykraczać poza środowisko szkolne i obejmować całe otoczenie dziecka – w szczególności rodzinę oraz instytucje, których podstawowym celem jest wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży.

W ramach Programu położony zostanie nacisk na tworzenie bezpiecznej, atrakcyjnej przestrzeni dla młodzieży, odpowiadającej jej potrzebom rozwojowym, wspierającej integrację społeczną i przeciwdziałającej niedostosowaniu społecznemu.

Wskaźniki	2026 rok
------------------	-----------------

Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi, opiekuńczymi, wychowawczymi, terapeutycznymi	MIERNIK	Co najmniej 10 000
Liczba rodziców objętych działaniami w zakresie podnoszenia ich kompetencji opiekuńczych i wychowawczych	MIERNIK	Co najmniej 5 000
Zwiększenie wiedzy, umiejętności i kompetencji uczestników zadań	MIERNIK	O co najmniej jeden stopień od diagnozy wejściowej
Liczba przygotowanych materiałów edukacyjnych, informacyjnych, profilaktycznych	MIERNIK	Co najmniej 1
Liczba osób biorących udział w feriach zimowych i półkoloniach letnich (dzieci i młodzież wymagających wsparcia)	MIERNIK	Co najmniej 180
Liczba uczestników Miejskiego Klubu Młodzieżowego	MIERNIK	Co najmniej 30
DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
1. Prowadzenie działań zmierzających do opóźnienia inicjacji alkoholowej oraz ograniczania spożywania substancji psychoaktywnych w ramach profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej		
1) Realizacja programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej skierowanych do dzieci i młodzieży	- liczba placówek objętych działaniami - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji uczestników
2) Realizacja zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem uzależnienia	- liczba ofert zajęć - liczba uczestników	- poprawa funkcjonowania emocjonalno-społecznego uczestników
3) Realizacja zajęć opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i rozwojowych z elementami profilaktyki uzależnień	- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących	- zwiększenie kompetencji społecznych i emocjonalnych
4) Organizowanie zajęć pozaszkolnych, feryjnych i wakacyjnych promujących zdrowy styl życia	- liczba ofert zajęć - liczba uczestników	- rozwijanie pozytywnych postaw prozdrowotnych
5) Zapewnienie pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka oraz ich rodzicom/opiekunom	- liczba osób objętych pomocą	- poprawa funkcjonowania rodzinnego i emocjonalnego
6) Realizacja zajęć rekreacyjno-sportowych dla dzieci, młodzieży i ich rodzin	- liczba ofert zajęć - liczba uczestników	- zwiększenie atrakcyjności form spędzania czasu wolnego
7) Wspieranie programów profilaktyczno-wychowawczych adresowanych do społeczności lokalnej	- liczba zrealizowanych programów - liczba uczestników	- pozytywna ocena skuteczności działań przez pedagogów i rodziców
2. Realizowanie programów rekomendowanych oraz warsztatów psychoedukacyjnych i kształtujących kompetencje wychowawcze		
1) Realizacja rekomendowanych programów i warsztatów psychoedukacyjnych dla dzieci, młodzieży i rodziców (np. <i>Szkoła dla Rodziców i Wychowawców, Pozytywna dyscyplina</i>)	- liczba zrealizowanych programów - liczba uczestników (rodziców, uczniów)	- wzrost kompetencji wychowawczych rodziców - poprawa relacji w rodzinach
2) Organizacja warsztatów i spotkań edukacyjnych dla rodziców i opiekunów, rozwijających umiejętności komunikacji, radzenia sobie z emocjami i wsparcia dziecka	- liczba warsztatów/szkoleń - liczba uczestników	- wzrost umiejętności wychowawczych rodziców - wzmocnienie współpracy szkoła-rodzice
3. Przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży poprzez działania profilaktyczne, wychowawcze i resocjalizacyjne		
1) Utworzenie i prowadzenie Miejskiego Klubu Młodzieżowego w Siedlcach jako miejsca	- liczba uczestników Klubu	- wzrost kompetencji społecznych i emocjonalnych

wsparcia, integracji i aktywizacji młodzieży	- liczba zrealizowanych zajęć, warsztatów i wydarzeń	młodzieży - zmniejszenie skali zachowań ryzykownych - wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa i przynależności
2) Realizacja programów profilaktyczno-resocjalizacyjnych dla młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym, we współpracy z instytucjami lokalnymi (szkoły, policja, sąd rodzinny, MOPR)	- liczba uczestników programów - liczba instytucji partnerskich	- poprawa funkcjonowania społecznego uczestników - wzrost motywacji do nauki i pracy
3) Organizowanie warsztatów rozwijających umiejętności społeczne, komunikacyjne i mediacyjne oraz zajęć z zakresu radzenia sobie z emocjami i stresem	- liczba zrealizowanych warsztatów - liczba uczestników	- ograniczenie zachowań agresywnych i ryzykownych - rozwój kompetencji emocjonalnych i społecznych
4) Koordynacja i integracja działań instytucji w ramach Zespołu ds. zapobiegania niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży w Siedlcach (zgodnie z koncepcją ekologiczną Uriego Bronfenbrennera)	- liczba posiedzeń Zespołu - liczba spraw omówionych i objętych wsparciem - liczba instytucji uczestniczących we współpracy	- poprawa przepływu informacji między instytucjami - skuteczniejsza koordynacja pomocy - zwiększenie efektywności interwencji w środowisku dziecka
5) Wczesna interwencja i diagnozowanie sytuacji dziecka i rodziny w kontekście czynników ryzyka i ochrony	- liczba dzieci objętych diagnozą - liczba opracowanych planów pomocy	- zwiększenie skuteczności wsparcia rodzin - wczesne wykrywanie problemów i zapobieganie eskalacji trudności
6) Wspieranie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli poprzez szkolenia, konsultacje i warsztaty	- liczba zrealizowanych szkoleń - liczba uczestników	- wzrost kompetencji wychowawczych i komunikacyjnych dorosłych - poprawa relacji dziecko–rodzic–nauczyciel - zmniejszenie liczby przypadków wymagających interwencji
7) Upowszechnianie wiedzy o profilaktyce społecznej i promowanie pozytywnych wzorców wychowania	- liczba kampanii informacyjnych i materiałów edukacyjnych - liczba odbiorców działań promocyjnych	- wzrost świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania niedostosowaniu - większe zaangażowanie środowisk lokalnych w działania profilaktyczne

W dniu 12 września 2025 r. zarządzeniem nr 333/2025 Prezydenta Miasta został powołany Zespół ds. zapobiegania niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży w Siedlcach, który stanowi element zintegrowanej sieci współpracy między szkołami, instytucjami pomocy społecznej, służbą zdrowia, policją oraz organizacjami pozarządowymi, funkcjonującej zgodnie z koncepcją ekologiczną Uriego Bronfenbrennera.

Głównym celem zespołu jest koordynacja działań profilaktycznych i interwencyjnych wobec dzieci zagrożonych przemocą, zaniedbaniami lub niedostosowaniem społecznym. Dąży on do zapewnienia kompleksowego wsparcia dziecku i rodzinie poprzez wczesne rozpoznawanie problemów, integrowanie środowisk pomocowych, planowanie indywidualnych form pomocy oraz monitorowanie skuteczności podejmowanych działań.

Do kluczowych zadań zespołu należą:

- 1) diagnozowanie sytuacji dziecka i rodziny w kontekście czynników ryzyka i ochrony;
- 2) inicjowanie i koordynowanie działań profilaktycznych w szkołach i instytucjach;

- 3) podejmowanie interwencji w przypadkach przemocy, zaniedbania lub zagrożenia demoralizacją;
- 4) współpraca z sądem, policją i placówkami oświatowymi w zakresie ochrony praw dziecka;
- 5) upowszechnianie wiedzy o profilaktyce społecznej oraz wspieranie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli.

Zespół działa w oparciu o lokalny program profilaktyki i przeciwdziałania przemocy, którego realizacja umożliwia budowanie spójnego systemu wsparcia w środowisku lokalnym. Współdziałanie instytucji w ramach zespołu sprzyja skuteczniejszej ochronie dzieci, wzmacnia środowiska wychowawcze i stanowi praktyczne urzeczywistnienie idei współodpowiedzialności społecznej za rozwój młodego pokolenia.

W ostatnich latach w Siedlcach obserwuje się wzrost liczby dzieci i młodzieży z trudnościami adaptacyjnymi, problemami emocjonalnymi, przejawami agresji oraz brakiem konstruktywnych form spędzania czasu wolnego. Nasilają się zjawiska takie jak:

- 1) niska odporność psychiczna i poczucie osamotnienia;
- 2) spadek motywacji do nauki;
- 3) zwiększone ryzyko sięgania po substancje psychoaktywne;
- 4) zachowania buntownicze i przemoc rówieśnicza.

Utworzenie Miejskiego Klubu Młodzieżowego w Siedlcach stanowi odpowiedź na te potrzeby. Będzie on miejscem profilaktyki, integracji i wsparcia rozwojowego, umożliwiającym młodzieży rozwój zainteresowań, budowanie relacji i kompetencji społecznych. Klub pozwoli również na realizację działań resocjalizacyjnych i adaptacyjnych, wspierając młodzież w powrocie na pozytywną ścieżkę rozwoju.

Rozdział 6.

REDUKCJA SZKÓD, REHABILITACJA ZDROWOTNA (REINTEGRACJA, READAPTACJA), SPOŁECZNA I ZAWODOWA ORAZ ZAPOBIEGANIE NEGATYWNYM NASTĘPSTWOM NADUŻYWANIA ALKOHOLU I ICH USUWANIE

Działania w zakresie redukcji szkód oraz reintegracji społeczno-zawodowej stanowią jeden z kluczowych elementów polityki zdrowia publicznego Miasta Siedlce w 2026 roku. Są one zgodne z kierunkami wyznaczonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2026–2030 oraz Wojewódzkim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Województwa Mazowieckiego, które podkreślają znaczenie kompleksowego wsparcia osób z problemem uzależnień, ich rodzin oraz społeczności lokalnych dotkniętych skutkami nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Uzależnienie jednego z członków rodziny wpływa na funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, prowadząc do zaburzeń emocjonalnych, wychowawczych i społecznych, a także do utrwalania negatywnych wzorców zachowań. Dlatego działania podejmowane w tym obszarze obejmują nie tylko pomoc osobom uzależnionym, lecz również wsparcie dla osób współuzależnionych, Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA) oraz programy reintegracyjne, które umożliwiają powrót do aktywnego życia społecznego i zawodowego.

Celem jest zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i reintegracyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz rodzin dotkniętych problemem uzależnień i przemocy, a także minimalizowanie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych.

Wskaźniki	2026 rok	
Liczba odbiorców zadań	MIERNIK	Co najmniej 2 500
Zwiększenie wiedzy, umiejętności i kompetencji	MIERNIK	O co najmniej jeden stopień od diagnozy wejściowej
Liczba dostępnych punktów konsultacyjnych	MIERNIK	Co najmniej 5
Liczba podmiotów NGO realizujących zadania	MIERNIK	Co najmniej 20
ZADANIE	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI

		JAKOŚCIOWE
1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej osobom uzależnionym, współuzależnionym i doświadczającym przemocy.		
a) Wspieranie działalności punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.	liczba osób objętych pomocą w punktach konsultacyjnych	ocena efektywności działań – ewaluacja placówek
b) Dofinansowanie programów dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem, zajęć edukacyjno-terapeutycznych z rodzicami, pracy terapeutycznej z rodziną, programów interwencyjnych dla młodzieży prezentującej zachowania ryzykowne.	liczba uczestników programów edukacyjno-terapeutycznych	wzrost wiedzy i umiejętności uczestników (test wejścia/wyjścia)
c) Wspieranie terapii dla osób uzależnionych lub używających substancji psychoaktywnych w sposób ryzykowny.	liczba osób uczestniczących w terapii	ocena efektywności terapii na podstawie ankiet uczestników
d) Programy profilaktyki i pomocy dla grup defaworyzowanych (osoby z niepełnosprawnościami, seniorzy, osoby opuszczające ZK).	liczba uczestników programów	zwiększenie poczucia wsparcia i kompetencji społecznych uczestników
e) Dofinansowanie psychoterapii osób współuzależnionych.	liczba uczestników programów terapeutycznych	poprawa funkcjonowania emocjonalnego uczestników
f) Dofinansowanie programów pomocy psychologicznej Dorosłym Dzieciom Alkoholików (DDA).	liczba placówek i uczestników programów	poprawa dobrostanu psychicznego i kompetencji emocjonalnych
g) Działania interwencyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc; wspieranie programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców.	liczba uczestników programów i interwencji	wzrost wiedzy i zmiana postaw wobec przemocy (test wejścia/wyjścia)
h) Dofinansowanie pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy domowej.	liczba osób objętych programami pomocy	wzrost kompetencji emocjonalnych i świadomości prawnej uczestników
i) Kierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – finansowanie opinii psychiatryczno-psychologicznych i opłat sądowych.	liczba osób skierowanych na badania	skuteczność w egzekwowaniu obowiązku leczenia odwykowego
j) Współpraca z instytucjami i NGO w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy.	liczba wspólnych szkoleń i uczestników	podniesienie kompetencji merytorycznych uczestników szkoleń
k) Wspieranie NGO i innych podmiotów w realizacji zadań Programu w trybie konkursowym, zgodnie z ustawą o zdrowiu publicznym i działalności pożytku publicznego.	liczba organizacji realizujących zadania / liczba uczestników działań	podniesienie jakości i efektywności działań społecznych
2. Wspieranie działań z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych, współuzależnionych i wykluczonych społecznie.		
a) Wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich, grup samopomocowych (AA, Al-Anon, Alateen).	liczba działających grup i uczestników	wzmocnienie kompetencji społecznych i samopomocowych uczestników
b) Dofinansowanie programów reintegracji	liczba uczestników zajęć	wzrost umiejętności

społeczno-zawodowej, w tym centrów integracji społecznej (CIS).	reintegracyjnych i osób, które uzyskały zatrudnienie po zakończeniu programu	społecznych i zawodowych uczestników (ankieta ewaluacyjna)
3.Redukcja szkód zdrowotnych, społecznych i prawnych związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.		
a) Wspieranie programów ograniczania szkód zdrowotnych i społecznych (np. interwencje w środowisku wysokiego ryzyka).	liczba działań interwencyjnych	poprawa bezpieczeństwa i jakości życia w środowisku lokalnym
b) Działania informacyjno-edukacyjne dotyczące odpowiedzialnego korzystania z pomocy i możliwości leczenia.	liczba kampanii i uczestników	zwiększenie świadomości mieszkańców nt. skutków uzależnień i dostępnych form wsparcia
c) Upowszechnianie idei trzeźwości, abstynencji i zdrowego stylu życia poprzez wydarzenia miejskie i inicjatywy lokalne.	liczba wydarzeń i uczestników	wzrost zaangażowania społeczności lokalnej w działania profilaktyczne

Realizacja powyższych działań ma charakter kompleksowy i systemowy. Zakłada współpracę służb samorządowych, organizacji pozarządowych, instytucji pomocowych, oświatowych i ochrony zdrowia. Celem nadrzędnym jest wspieranie mieszkańców Siedlec w powrocie do zdrowia, samodzielności i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, a także ograniczanie negatywnych skutków uzależnień w rodzinach i środowisku lokalnym.

Rozdział 7.

PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ZWIĄZKU Z NARUSZENIEM PRZEPISÓW OKREŚLONYCH W ART. 13 I 15 USTAWY O WYCHOWANIU W TRZEŹWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLOWI ORAZ WYSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA PUBLICZNEGO

Działania prowadzone przez Miasto Siedlce w 2026 roku w obszarze nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi są spójne z celami operacyjnymi Narodowego Programu Zdrowia na lata 2026–2030, w szczególności z Celem operacyjnym 2: Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu i tytoniu, oraz związanych z tym szkód zdrowotnych i społecznych. Zgodnie z założeniami NPZ oraz kierunkami Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Województwa Mazowieckiego, Miasto kontynuuje działania w zakresie monitorowania rynku sprzedaży napojów alkoholowych, zwiększania skuteczności kontroli oraz wzmacniania świadomości prawnej sprzedawców. Celem działań jest zapewnienie przestrzegania przepisów prawa, ochrona zdrowia publicznego oraz minimalizacja negatywnych skutków społecznych i zdrowotnych wynikających z nielegalnej sprzedaży i spożywania alkoholu.

W 2026 roku Miasto Siedlce będzie kontynuowało współpracę z Policją, Strażą Miejską, Inspekcją Handlową, Państwową Inspekcją Sanitarną oraz innymi instytucjami kontrolnymi, w celu przeciwdziałania przypadkom naruszeń przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy, w tym szczególnie:

- sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim,
- sprzedaży osobom nietrzeźwym,
- spożywania alkoholu w miejscach publicznych objętych zakazem,
- prowadzenia nielegalnej reklamy lub promocji napojów alkoholowych,
- niezgodności oświadczeń przedsiębiorców dotyczących wartości sprzedaży napojów alkoholowych ze stanem faktycznym.

ZADANIE	WSKAŹNIKI IŁOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
----------------	----------------------------	-----------------------------

1.	Wzmacnianie nadzoru i kontroli w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	- liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych; - liczba interwencji Policji i Straży Miejskiej wobec naruszeń przepisów (sprzedaż osobom do lat 18, nietrzeźwym, spożywanie w miejscach publicznych); - liczba przypadków nielegalnej reklamy lub promocji alkoholu; - liczba przedsiębiorców i sprzedawców objętych szkoleniami informacyjnymi	- zwiększenie przestrzegania przepisów ustawy wśród przedsiębiorców; - podniesienie świadomości prawnej w zakresie odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu; - ograniczenie liczby przypadków cofnięcia zezwoleń na sprzedaż alkoholu
2.	Monitoring dostępności alkoholu dla osób niepełnoletnich i przeciwdziałanie nielegalnej sprzedaży	- liczba kontroli w punktach sprzedaży w zakresie sprzedaży alkoholu nieletnim; - liczba interwencji Policji i Straży Miejskiej w przypadkach naruszeń; - liczba działań prewencyjno-edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i młodzieży	- ograniczenie przypadków sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim; - wzrost świadomości sprzedawców w zakresie odpowiedzialności prawnej; - poprawa skuteczności działań kontrolnych w odniesieniu do stwierdzonych naruszeń
3.	Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach dotyczących naruszeń ustawy	- liczba postępowań sądowych z udziałem przedstawiciela Miasta Siedlce; - liczba spraw zakończonych cofnięciem zezwoleń lub nałożeniem sankcji	- wzmocnienie roli Miasta w zakresie egzekwowania przepisów ustawy; - zwiększenie skuteczności oddziaływania prewencyjnego poprzez działania prawne

Rozdział 8.

DOSTĘPNOŚĆ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH PROGRAMU W CELU OGRANICZENIA DOSTĘPNOŚCI DO NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Na terenie miasta Siedlce działania w zakresie ograniczania dostępności do alkoholu realizowane są w oparciu o zapisy uchwały nr XLIX/561/2018 Rady Miasta Siedlce z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz wyznaczenia miejsc do spożycia w miejscu sprzedaży, w których za zezwoleniem może być dokonywana sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych na terenie miasta Siedlce (Dz.Urz.Woj.Maz. poz. 5384 ze zm.) oraz uchwały nr XLIX/562/2018 Rady Miasta Siedlce z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych do spożycia w miejscu, jak i poza miejscem sprzedaży na terenie miasta Siedlce (Dz.U.Woj.Maz. poz. 5385). W 2026 roku w dalszym ciągu podejmowane będą działania w ramach Programu polegające na ograniczaniu fizycznej i ekonomicznej dostępności napojów alkoholowych, w tym w szczególności poprzez:

- 1) kontynuację szkoleń sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów prawa, w tym zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim i nietrzeźwym;
- 2) przestrzeganie zasad lokalizacji punktów sprzedaży – zachowanie minimalnej odległości 100 metrów od obiektów chronionych, takich jak przedszkola, szkoły, placówki opiekuńczo-wychowawcze, kościoły czy cmentarze;
- 3) utrzymanie dotychczasowych limitów liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia zarówno w miejscu, jak i poza miejscem sprzedaży;
- 4) stały monitoring i analizę rynku alkoholowego – w tym kontrolę przestrzegania zasad sprzedaży, prowadzenie działań interwencyjnych oraz analizę wniosków o cofnięcie zezwoleń;

5) działania edukacyjne i profilaktyczne, mające na celu zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej skutków nadużywania alkoholu i przepisów prawa w zakresie jego sprzedaży.

W 2024 roku Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach, we współpracy z Wydziałem Spraw Obywatelskich, przeprowadziła 10 kontroli dotyczących przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych — zarówno przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (3 punkty), jak i poza nim (7 punktów). Ponadto dokonano weryfikacji oświadczeń o wartości sprzedaży. Działaniami kontrolnymi objęto zarówno przedsiębiorców prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, jak i podmioty posiadające więcej niż jeden punkt sprzedaży alkoholu na terenie miasta Siedlce. Kontrole nie wykazały żadnych nieprawidłowości — wszystkie punkty spełniały wymagania określone przez ustawodawcę w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych.

**Stan wykorzystania limitów zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
w Mieście Siedlce (na dzień 31.10.2025 r.):**

Rodzaj zezwoleń	Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (detal)		Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia)	
	Limit określony w uchwale	Limit wykorzystany	Limit określony w uchwale	Limit wykorzystany
do 4,5% alkoholu oraz piwo	155	126	80	60
od 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa)	130	123	70	48
powyżej 18% alkoholu	130	116	70	40

Utrzymanie wskazanych limitów oraz systematyczne kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych stanowią istotny element lokalnej polityki ograniczania szkód wynikających z nadmiernego spożycia alkoholu. Działania te wpisują się w realizację celów Narodowego Programu Zdrowia 2021–2025, a od roku 2026 – w nową edycję Narodowego Programu Zdrowia, przewidującą dalsze wzmocnienie komponentu zdrowia publicznego i działań środowiskowych.

**Rozdział 9.
FINANSOWANIE REALIZACJI PROGRAMU**

Realizacja zadań Programu finansowana będzie ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie Miasta Siedlce na 2026 rok. Środki finansowe pochodzić będą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. małych.

Planowana wysokość wydatków, których zabezpieczenie pozwoli na realizację zadań:

l.p.	Oznaczenie sfery / określenie zadania	Planowana wysokość środków na realizację (zł)
Sfera XI.	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	1 120 000
1.	Realizacja programów związanych z wychowaniem w trzeźwości i przeciwdziałaniem alkoholizmowi	1 010 000
1)	Edukacja zdrowotna w zakresie zdrowia psychicznego	30 000
a)	Szkolenia dla nauczycieli, pedagogów, specjalistów, MKRPA, pracowników socjalnych, policji, MZI	30 000
2)	Profilaktyka	670 000
a)	Rekomendowane Programy Profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży	50 000
b)	Rekomendowane Programy Profilaktyczne skierowane do rodziców	40 000

c)	Warsztaty psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży	50 000
d)	Warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców	50 000
e)	Profilaktyczna działalność w postaci prowadzenia pozalekcyjnych zajęć kreatywnych i sportowych (łącznie z feriami i wakacjami letnimi)	280 000
f)	Prowadzenie i realizacja zajęć w Miejskim Klubie Profilaktycznym w Siedlcach	200 000
3)	Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa	310 000
a)	Realizacja zajęć w placówkach wsparcia dziennego	50 000
b)	Rozwiązywanie problemów alkoholowych (praca z rodziną, pomoc psychologiczna, prawna i psychoterapia dla osób współuzależnionych, DDA, funkcjonowanie punktu konsultacyjnego, praca z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc domową)	160 000
c)	Realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych dla młodzieży upijającej się, zajęcia treningowe, edukacyjno-terapeutyczne, praca z rodzicami, z rodziną	50 000
d)	Konsultacje indywidualne i psychoterapia dzieci i młodzieży	50 000
2.	Realizacja programów związanych ze zwalczaniem narkomanii	110 000
a)	Rozwiązywanie problemów związanych z narkomanią (praca z rodziną, pomoc psychologiczna, prawna i psychoterapia dla osób współuzależnionych, funkcjonowanie punktu konsultacyjnego)	70 000
b)	Realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych dla młodzieży uzależnionej, zajęcia treningowe, edukacyjno-terapeutyczne, praca z rodzicami, z rodziną	20 000
c)	Konsultacje indywidualne i psychoterapia dzieci i młodzieży	20 000

Rozdział 10.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SIEDLCACH

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach stanowi kluczowy element lokalnego systemu przeciwdziałania uzależnieniom. Jej działalność w 2026 roku koncentrować się będzie na integrowaniu i koordynowaniu działań instytucji oraz podmiotów zaangażowanych w realizację Programu. Komisja pełni funkcję zarówno diagnostyczno–interwencyjną, jak i koordynacyjną, łącząc działania z zakresu profilaktyki, pomocy terapeutycznej, interwencji w rodzinach dotkniętych problemem uzależnień oraz kontroli przestrzegania przepisów dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych.

W ramach Komisji działają trzy grupy robocze:

1) Zespół motywacyjny, który realizuje m.in.:

- rozmowy motywacyjne z osobami mającymi problem alkoholowy,
- kierowanie na badania do biegłych w celu uzyskania opinii o uzależnieniu,
- składanie wniosków do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

2) Zespół interwencyjny, którego zadania obejmują:

- prowadzenie rozmów interwencyjnych z osobami uzależnionymi i członkami ich rodzin,
- podejmowanie działań w sytuacjach przemocy domowej,
- współpracę z instytucjami wsparcia społecznego i służbami porządku publicznego.

3) Zespół ds. opiniowania i kontroli sprzedaży napojów alkoholowych, który zajmuje się:

- kontrolą przestrzegania zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,

- oceną lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych w kontekście przepisów prawa miejscowego.

W 2026 roku priorytetem Komisji jest dalsze doskonalenie współpracy międzyinstytucjonalnej, wzmacnianie systemu wczesnej interwencji oraz rozwój skutecznych mechanizmów wspierania rodzin z problemem uzależnienia. Działalność Komisji wpisuje się w założenia krajowej i wojewódzkiej polityki zdrowia publicznego, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczania szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z nadużywania alkoholu.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach w 2026 roku będzie zajmować się również inicjowaniem i realizacją działań samorządu dotyczących profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom. Będzie motywować osoby uzależnione do leczenia, kierować je na badania biegłych oraz podejmować działania zmierzające do orzeczenia leczenia odwykowego. Komisja będzie także opiniować i kontrolować punkty sprzedaży alkoholu pod kątem zgodności z przepisami. Do jej zadań należeć będzie wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty” oraz współpraca z zespołami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy domowej. Ponadto Komisja będzie współorganizować lokalne działania profilaktyczne, opiniować programy i oferty związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom oraz uczestniczyć w szkoleniach. Dodatkowo będzie aktualizować i rozwijać Siedlecką Ścieżkę Pomocową, wspierającą dzieci, młodzież i rodziny.

Zasady wynagradzania członków Komisji:

- 1) członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości **10% minimalnego wynagrodzenia za pracę**, ustalanego w trybie i na zasadach określonych ustawą o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, zwanego dalej „minimalnym wynagrodzeniem, za udział w posiedzeniach:
 - zespołu motywacyjnego,
 - zespołu interwencyjnego,
 - zespołu ds. opiniowania i kontroli,
 - plenarnych całej Komisji.
- Posiedzenia Komisji i zespołów mogą być realizowane w trybie stacjonarnym lub zdalnym;
- 2) Przewodniczącemu Komisji przysługuje dodatkowe miesięczne wynagrodzenie w wysokości **10% minimalnego wynagrodzenia**, związane z organizacją pracy Komisji. W razie jego nieobecności obowiązki i wynagrodzenie przejmuje Wiceprzewodniczący Komisji;
- 3) podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi zestawienie obecności potwierdzone przez Sekretarza lub Przewodniczącego Komisji, a wypłata następuje do 10. dnia miesiąca następnego;
- 4) członkowie Komisji mają prawo do zwrotu kosztów przejazdów służbowych po przedstawieniu rachunków;
- 5) koszty funkcjonowania Komisji, w tym wynagrodzenia, zwroty kosztów przejazdów oraz szkolenia, pokrywane są ze środków działu 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwanej dalej ustawą, do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. W myśl art. 4¹ ust. 2 realizacja zadań, o których mowa w ust. 1 ustawy, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Ponadto, zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii. Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej. Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii jest prowadzona w ramach programu, o którym mowa w art. 4¹ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwanego dalej "Gminnym Programem".

W Gminnym Programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzaną zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3. W ramach Gminnego Programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach prowadzone w zakresie działalności, o której mowa w ust. 2a. Zgodnie z art. 5 ust. 3 tej ustawy, w realizację zadań mogą być włączone organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, a także samorządy zawodów medycznych, grupy samopomocowe oraz rodziny osób uzależnionych.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok został opracowany w oparciu o kompleksową diagnozę lokalną przeprowadzoną we wrześniu 2024 r., obejmującą zarówno dane ilościowe, jak i jakościowe a także na podstawie danych pozyskanych w 2025 roku z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach, Komendy Miejskiej Policji, Straży Miejskiej oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, co pozwoliło na kompleksową i wieloaspektową ocenę sytuacji społecznej mieszkańców miasta. Analiza ta została porównana z wynikami badań prowadzonych w latach wcześniejszych, co pozwoliło na określenie kierunków działań adekwatnych do aktualnych potrzeb mieszkańców miasta.

Na podstawie zebranych danych zaplanowano działania ukierunkowane na ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności nadużywania alkoholu, używania substancji psychoaktywnych, występowania przemocy domowej, zachowań ryzykownych oraz problemów wynikających z uzależnień behawioralnych. Zaproponowane zadania odpowiadają rzeczywistym potrzebom społeczności lokalnej oraz stanowią kontynuację i rozwój dotychczasowych działań profilaktycznych i pomocowych.